

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete

Az ügy száma: Kfv.V.37.615/2025/10.
A tanács tagjai: Dr. Márton Gizella tanácselnök
Dr. Demjén Péter előadó bíró
Dr. Darák Péter bíró
Ságiné dr. Márkus Anett bíró
Dr. Stefancsik Márta bíró
A felperes: felperes1 (cím1)
A felperes képviselője: Dr. Sárközy Gergő ügyvéd (cím2)
Az alperes: Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti
Hatósága (cím3)
Az alperes képviselője: Dr. Kele Hajnalka kamarai jogtanácsos
Az alperesi érdekelt: érdekelt1 (cím4)
Az alperesi érdekelt képviselője: Takács, Kiss és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró
ügyvéd: jogi képviselő1; cím5)
A per tárgya: bányafelügyeleti ügy
A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: a felperes
A felülvizsgálni kért határozat: Fővárosi Törvényszék 103.K.703.855/2024/20.
számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 103.K.703.855/2024/20. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 224.000 (kettőszázhuszonnégyezer) forint felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az esedékesség napjáig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal „Bírószábi határozatban megállapított eljárási illeték bevételi számla” elnevezésű eljárási illeték beszédési számlájára.

A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes, mint bányavállalkozó 2019. március 18-án előterjesztett kérelmére (a továbbiakban: Kérelem I.) az alperes jogelődjénél, a Baranya Megyei Kormányhivatalnál eljárás indult a egyéb1 védnevű bányatelek (a továbbiakban: bánya) bányabezárási műszaki üzemi terv (a továbbiakban: bányabezárási MÜT) jóváhagyása tárgyában.

[2] Az alperes jogelődje által meghozott elutasító döntés felülvizsgálata iránti perben a Pécsi Törvényszék 102.K.701.648/2020/20. számú ítélete folytán megismételt eljárásban a hatóság a BA/V/405-5/2021. iktatószámú végzésével megkereste a Magyar Állam nevében eljáró alperesi érdekeltet azzal, hogy a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) – 2021. január 1-től hatályos – 26. § (9) bekezdésében foglaltak alapján a felperes bányászati joggal kapcsolatban igénybejelentéssel élhet.

[3] Az alperesi érdekelt igénybejelentéssel élt, ezért az alperes jogelődje a BA/V/405-35/2021. iktatószámú végzésével (a továbbiakban: Döntés I.) felfüggesztette a bányabezárási MÜT jóváhagyása iránti eljárását legkésőbb a Rendelet 26. § (10) bekezdése szerinti bírósági eljárás jogerős lezárásáig, vagy az alperesi érdekelt és a felperes között a felfüggesztés tartama alatt megkötött megállapodás létrejöttének felé történő igazolásáig. Az alperesi érdekelt és a felperes között megállapodás hiányában bányászati jog átruházása tárgyában a Szekszárdi Törvényszék előtt 17.G.40.009/2024. számon bírósági eljárás (a továbbiakban: polgári per) indult, amely jelenleg is folyamatban van. A felperes a Döntés I. ellen keresetet terjesztett elő, amelyet a Pécsi Törvényszék 5.K.700.489/2021/25. számú ítéletével elutasított.

[4] A felperes 2024. április 5-én kérelmet (a továbbiakban: Kérelem II.) terjesztett elő a Kérelem I. módosítása tárgyában. A módosítás értelmében a bányabezárási MÜT helyett kitermelési műszaki üzemi terv (a továbbiakban: kitermelési MÜT) jóváhagyását kérte. Az alperes felhívására a felperes akként nyilatkozott, hogy a Kérelem II.-vel a felfüggesztett eljárás folytatását is kéri.

[5] Az alperes az SZTFH-BANYASZ/5230-10/2024. iktatószámú végzésével (a továbbiakban: Döntés II.) a bányabezárási MÜT jóváhagyása tárgyában a BA/V/405/2021. számon indult és a BA/V/405-35/2021. iktatószámon felfüggesztett eljárás folytatása iránti kérelmet elutasította. Indokolása szerint a Kérelem II. az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 48. § (4) bekezdése szerint kizárólag a Kérelem I. tárgyában indult eljárás folytatására és érdemi döntés meghozatalára irányulhatott volna. Hangsúlyozta, hogy a felperes Ákr. 35. §-a szerinti rendelkezési joga nem írhatta felül az Ákr. 48. § (4) bekezdésében foglaltakat. A felperes a Döntés II.-t keresettel támadta, a Fővárosi Törvényszék 103.K.702.350/2024/15. számú ítéletével (a továbbiakban: Ítélet I.) a keresetet elutasította. A felperes felülvizsgálati kérelme alapján a Kúria a Kfv.VII.37.157/2025/9. számú ítéletével (a továbbiakban: kúriai ítélet) az Ítélet I.-et hatályában fenntartotta. A Kúria indokolása szerint a Kérelem II. elbírálásánál figyelembe kellett venni, hogy az alperesi érdekelt igénybejelentése folytán a hatósági eljárásban már két ügyfél is van, amely körülmény – az Ákr. 48. § (4) bekezdésben foglaltakra tekintettel – a felperes Kérelem II. elbírálásához fűződő ügyféli jogát korlátozta {indokolás [24] bekezdése}.

[6] Ezt követően a felperes a 2024. június 14-ei kérelmével (a továbbiakban: Kérelem III.) visszavonta a Kérelem I.-et. Beadványában előadta, hogy a kérelem tárgyában még nem

született véglegessé vált döntés, és az Ákr. 35. § (3) bekezdésére figyelemmel a kérelem visszavonását rendelkezési joga maradéktalanul biztosítja. Hivatkozott az Ákr. 47. § (1) bekezdés c) és e) pontjára, és előadta, hogy figyelemmel arra, hogy a kérelmező ügyfél a kérelmét visszavonta, az eljárás megszüntetésének van helye azzal, hogy az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pont második fordulát ebben az esetben nem kell alkalmazni, mert az eljárás nem az ellenérdekű ügyféllel, tudniillik a Magyar Állammal szemben indult. Előadta, hogy nincs az Ákr.-nek olyan rendelkezése, amely alapján a felfüggesztett eljárásokban megtett cselekmények hatálytalanok volnának, különös tekintettel arra, hogy a kérelem visszavonásával az eljárás felfüggesztésének oka megszűnik. Kiemelte, hogy a kérelem visszavonásával a Magyar Állam ügyféli jogállása megszűnik. Előadta, hogy a kérelem visszavonására azért került sor, mert kitermelési MÜT-öt kívánnak elfogadtatni, de a hatóság a 2024. április 5. napján előterjesztett kérelem-módosításukat elutasította többek között azért, mert a módosítás a Magyar Állam érdekei sérelmével járna, ez pedig nem világos számára.

[7] A bányavállalkozó felperes 2024. június 19-én jogi képviselője útján kiegészítő indokolást nyújtott be a bányabezárási MÜT jóváhagyására irányuló kérelem visszavonása kapcsán, mely szerint az eljárás kizárólag az ő kérelmére indult, így más ügyfelek – köztük az alperesi érdekelt – nem minősülnek kérelmezőnek és hozzájárulásuk az eljárás megszüntetéséhez nem szükséges. Hivatkozott arra, hogy az eljárás felfüggesztése nem korlátozza az ügyfél rendelkezési jogát, ezért a visszavonás a felfüggesztés idején is joghatályos. Mivel érdemi döntés még nem született, szerinte a bányafelügyeletnek az eljárást meg kell szüntetnie.

[8] Az alperesi érdekelt válasziratában ezzel szemben jelezte, hogy a Magyar Állam továbbra is igényt tart a bányászati jog megszerzésére és a kérelem visszavonását, illetve az eljárás megszüntetését elutasítandónak tartja. Indokolása szerint a bányászati jog megszerzésével kapcsolatos polgári per még folyamatban van és annak kimenetele előkérdés az eljárás szempontjából. Az alperesi érdekelt ezért az eljárás folytatását kérte és benyújtotta a per folytatására, illetve beavatkozásra vonatkozó dokumentumokat.

[9] Az alperes az SZTFH-BANYASZ/5230-23/2024. iktatószámú végzésével (a továbbiakban: alperesi végzés) a Kérelem III. alapján a Döntés I.-el felfüggesztett hatósági eljárását nem szüntette meg. Indokolása szerint a felfüggesztési ok kizárólag abban az esetben hárulna el, amennyiben a per jogerősen lezárulna, vagy a felperes és az alperesi érdekelt a közöttük létrejött, a bányára vonatkozó bányászati jogról szóló megállapodás létrejöttét az alperes felé igazolná. A Kérelem III. ezek kiváltására nem alkalmas. A bányafelügyelet álláspontja szerint a bányavállalkozó által hivatkozott rendelkezési jog [Ákr. 35. § (3) bekezdés] nem korlátlan: nem gyakorolható olyan módon, amely sérti az Ákr. 6. § (1) bekezdésében rögzített jóhiszemű együttműködési kötelezettséget, illetve az állam igényérvényesítését biztosító anyagi jogi rendelkezéseket. A hatóság hangsúlyozta, hogy a bányabezárási MÜT visszavonása nem szüntetheti meg az eljárás felfüggesztését, mert ez a Rendelet 26. § (10) bekezdésén alapul, amely szerint a folyamatban lévő per előkérdésnek minősül. A felfüggesztési ok tehát mindaddig fennáll, amíg a per jogerősen le nem zárul, vagy a felek között megállapodás nem jön létre.

[10] A bányafelügyelet szerint a kérelem visszavonása az állam igényérvényesítési jogát kizárná, ami ellentétes lenne a jogalkotói szándékkal, amely biztosítani kívánja az állam lehetőségét a bányászati jog megszerzésére, a bányabezárási terv elbírálásának szakaszában. Ezért a visszavonás a folyamatban lévő perre és az abból eredő felfüggesztési okra nincs hatással. A hatóság ezen indokok alapján döntött az ügyben, hatáskörét és eljárási kereteit a bányászatról szóló 1993. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bt.) és az Ákr. vonatkozó rendelkezéseire, így különösen az Ákr. 6. § (5) bekezdésére, 35. § (3) bekezdésére, 48. § (2)

bekezdésére, a Bt. 42. § (6) és (7) bekezdéseire, továbbá a Rendelet 26. § (10) bekezdésére alapította.

A kereset, a védírat, az alperesi érdekelt nyilatkozata

[11] A felperes keresetlevelében az alperes végzésének a megsemmisítését kérte. Sérelmezte, hogy az alperes az őt megillető rendelkezési jogának [Ákr. 35. § (3) bekezdés] gyakorlását akadályozta, azonban ezt azért nem tehetné volna meg, mert a Kérelem I.-et egészen a bányabezárási MÜT jóváhagyásáról való érdemi döntés meghozataláig visszavonhatta. A polgári peres eljárás – a Rendelet 26. § (10) bekezdése értelmében – csupán a bányabezárási MÜT elbírálása szempontjából minősült előkérdésnek, ezért a Kérelem III.-al a hatósági eljárás jogalapja szűnt meg. Mivel a bányabezárási MÜT jóváhagyása iránti eljárásban ellenérdekű ügyfél nem volt, ezért a Kérelem III.-ban foglalt visszavonáshoz sem volt szükség az ellenérdekű ügyfél jóváhagyására. Kiemelte, hogy a vonatkozó jogszabályokból nem vezethető le olyan értelmezés, ami alapján az érdemi döntés meghozatala előtt is elenyészhetne az ügyfél rendelkezési joga egy kérelemre indult eljárásban. Az Ákr. 48. §-ában nincs rendelkezés arról, hogy az eljárás felfüggesztése alatt tett eljárási cselekmények hatálytalanok lennének. Az alperes döntésének indokolása sérti az Ákr. 81. § (1) bekezdését, mivel a megsértett anyagi jogi rendelkezést nem jelölte meg alperes, illetve alapelvi rendelkezésként a nemlétező Ákr. 6. § (5) bekezdését jelölte meg. Az esetben, ha vélelmezni kívánta, hogy rosszhiszeműen járt el, akkor ezt indokolással kellett volna alátámasztania. Hangsúlyozta, hogy a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései eljárási jellegű normáknak minősülnek, és a jogalkotó ezen rendelkezésekkel nem a Magyar Állam megszerzését, hanem az ásványi vagyon gazdálkodás szempontjait, azok hatékony kiaknázását kívánta érvényre juttatni. Ezt pedig a Kérelem II.-ben nevesített bányakitermelési MÜT iránti kérelmével szavatolta volna. Az állam szerzési joga nem előzhette volna meg a bányán fennálló kitermeléshez való jogát.

[12] A felperes szerint az Ítélet I.-et hatályában fenntartó kúriai ítélet nem bírt jelentőséggel, mivel az más ténybeli és jogi alapon nyugodott. A kúriai ítélet [18] bekezdése megerősítette, hogy az ügyféli rendelkezési jog kiterjed a kérelem visszavonására, módosítására és kiegészítésére is. Szerinte az Ákr. 48. § (4) bekezdésében szereplő korlát nem alkalmazható, mert a kérelem visszavonása nem érdemi döntésre irányult, és az ítélet nem írta elő az ellenérdekű fél hozzájárulását a Kérelem III. visszavonásának érvényességéhez.

[13] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte. Leszögezte, hogy a felperes rendelkezési joga az alperesi érdekelt igénybejelentését követően már nem volt korlátlanul gyakorolható. A Döntés I. szerinti felfüggesztés kizárólag abban az esetben szűnhet meg, amennyiben a polgári per – amely a bányabezárási MÜT szempontjából előkérdésnek számított – jogerősen lezárult, vagy a Kérelem III.-hoz az alperesi érdekelt is hozzájárult volna. Mivel az igénybejelentéssel az alperesi érdekelt is ügyfélévé vált, ezért az Ákr. 5. § (2) bekezdés b) pontjával is ellentétes lett volna a Kérelem III. teljesítése. E körben részben tévesen tüntette fel az Ákr. 6. § (5) bekezdését.

[14] Az alperesi érdekelt a kereset elutasítását kérte. Az alperes védíratában foglaltakkal egyetértve hangsúlyozta, hogy a polgári per lezárása előkérdése a bányabezárási MÜT-ről való rendelkezésnek. Amennyiben ezzel ellentétesen az igénybejelentésétől függetlenül a

felperes rendelkezhetne a Kérelem I.-ről, akkor azzal a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdéseiben foglalt állami igényérvényesítési jog enyészne el.

Az elsőfokú ítélet

[15] Az elsőfokú bíróság (a továbbiakban: bíróság vagy törvényszék) a felperes keresetét elutasította. Indokolásában hangsúlyozta, hogy kiemelt súllyal vette figyelembe a kúriai ítéletben foglaltakat, az abban foglaltakkal egyetértett és attól nem kívánt eltérni, illetve egyes ítéleti megállapítások a Döntés I. vonatkozásában – alperesi érdekelt ügyfélnek való minősülése – a jelen ügy relációjában anyagi jogerő hatást keletkeztettek.

[16] A bíróság kifejtette, hogy az Ákr. 35.§ (3) bekezdése széleskörű rendelkezési jogot biztosít az ügyfél számára kérelemre indult hatósági eljárásokban. Az Ákr. 48. § (4) bekezdéséből és 47. § (1) bekezdés c) pontjából fakadóan több/ellenérdekű ügyfél esetén speciális eljárási szabályok érvényesülnek a rendelkezési jog gyakorolhatóságával kapcsolatban, mivel ha a hatósági eljárásban nem csupán egy ügyfél, hanem több érintett jelenik meg, akkor kizárólag együttes akarattal gyakorolhatják a kérelmezőhöz tapadó rendelkezési jogot. Ez utóbbi jogszabályi rendelkezések tehát lex speciális-ként érvényesülnek és felülírják az Ákr. 35. § (3) bekezdése szerinti főszabályt, így a felfüggesztést elrendelő döntés véglegessé válásától kezdve, illetve az ellenérdekű fél megjelenésétől a kérelemről való rendelkezést valamennyi eljárásban résztvevő ügyfél rendelkezésétől teszi függővé. Amennyiben tehát olyan hatósági eljárás kerül felfüggesztésre, amelyben ellenérdekű ügyfél is szerepel, akkor kizárólag abban az esetben folytatható az eljárás az Ákr. 48. § (4) bekezdése alapján, amennyiben ahhoz a kérelmet benyújtó ügyfél mellett az ellenérdekű ügyfél is hozzájárul. Ezzel szoros összhangban értelmezendő az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja is, vagyis, kérelemre indult eljárás esetén a megszüntetésnél is szintén az ellenérdekű ügyfél hozzájárulása szükséges.

[17] Az Ákr. rendszeréből fakadóan az ún. jogvitás eljárásokban, így a felfüggesztett jogvitás eljárásokban is, az eljárást kezdeményező ügyfél rendelkezési joga az ellenérdekű ügyfél szándékának figyelembe vételével, korlátozottan gyakorolható. A teleologikus jogértelmezés alapján pedig az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja szerinti jogvitás eljárás nem szűkíthető le csupán a már a kérelem benyújtásakor ellenérdekű ügyféllel szemben megindított eljárások csoportjára, hanem beleértendő azon eljárások köre is, amelyekbe az ellenérdekű ügyfél már a kérelemre indult hatósági eljárás során kapcsolódik be. Ezzel szavatolható ugyanis azon jogalkotói cél, hogy az ügyfél, amennyiben a kérelemre indult hatósági eljárásban az ellenérdekű ügyfél is jelen van, tőle függetlenül, önkényesen már ne gyakorolhassa a rendelkezési jogát. A Rendelet 26. § (9) bekezdése szerinti állami igénybejelentés olyan körülmény, amely több ügyfeles eljárást, ráadásul az érdekellentét (bányászati jog megszerzése) miatt ügyfél-ellenérdekű ügyfél pozíciókat keletkeztet a kérelemre megindult, a bányabezáráshoz kapcsolódó műszaki üzemi terv elfogadására irányuló hatósági eljárásban. Ebből következően a bányabezáráshoz irányuló eljárást megindító kérelem visszavonására irányuló kérelem gyakorolhatósága az állami igénybejelentés megtörténtének figyelembe vételével, az eljárásjogi pozíciók azzal bekövetkező változásával értelmezendők. Jelen ügyben tehát az Ákr. 48. § (4) bekezdése és az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja irányadó. Az alperesi érdekelt Rendelet 26. § (9) bekezdésében meghatározott igénybejelentése folytán a Döntés I. tekintetében a hatósági eljárásban már ügyfélként jelent meg, mivel a felperes bányászati jogát az igénybejelentéssel meg kívánta szerezni. Ebből következően az eljárás többszereplőssé vált, így a Kérelem III. joghatás kiváltására

alkalmasságához az ő hozzájáruló nyilatkozatára is szükség lett volna. Az alperesi érdekelt viszont ilyen nyilatkozatot nem tett. Ennek hiányában a felperes az általa önállóan benyújtott Kérelem I. visszavonására már nem jogosult. Amennyiben a Magyar Állam tulajdonosi jogait gyakorló szervezet az igénybejelentési jogával él, azzal a jogintézmény Rendelet 26. § (9) és (10) bekezdéseiben meghatározott sajátosságai okán a bányabezáráshoz kapcsolódó műszaki üzemi terv elfogadására irányuló eljárás lényegében befejeződik. Tehát az igénybejelentés megtörténte esetén, az érintett felek bányászati jog értékében való megegyezésekor az eljáró hatóság a bányabezárássra kidolgozott műszaki üzemi terv elbírálására vonatkozó eljárást megszünteti. Ha viszont a megegyezés elmarad köztük, akkor az igénybejelentésre jogosult szervnek a bányászati jog átruházása részletei, így az ellenérték meghatározása iránt pert kell kezdeményeznie. E per a hatósági eljárásnak a Rendelet 26. § (10) bekezdése szerint előkérdését képezi, amelyre tekintettel utóbbi az előbbi tényére tekintettel feltétlenül felfüggesztésre is kerül. Amennyiben a per folyamán a bíróság érdemi határozatot hoz, a bányászati jog átruházása megtörténik az ellenérték megfelelő megállapításával. A jogintézmény működésének bemutatása után megállapítható, hogy az igénybejelentéssel a bányabezárássra kidolgozott műszaki üzemi terv elbírálására vonatkozó ügyféli kérelem sorsa lényegében „eldől”. Ez pedig szükségszerűen azzal a következménnyel jár, hogy az Ákr. 35. § (3) bekezdése szerinti rendelkezési jogot az igényérvényesítés bejelentése – annak speciális, az Ákr. 35. § (3) bekezdéséhez viszonyított különleges státusza folytán – korlátozza.

[18] Megállapította, hogy mivel a Rendelet 26. § (9) bekezdése szerinti igénybejelentésével az alperesi érdekelt a felek által sem vitatottan élt, amelynek eredményeként a polgári per jelenleg is folyamatban van, ezért ennek megtörténte a felperes rendelkezési jogának gyakorlását korlátozta, ami után a felperes azt már nem gyakorolhatta szabadon. Ez szükségszerűen azzal a következménnyel járt, hogy az Ákr. 48. § (4) bekezdésével összhangban alkalmazandó 47. § (1) bekezdés e) pontja szerinti megszüntetési ok – az eljárás folytatásának elsőként elrendelt folytatását követően – kizárólag abban az esetben lett volna alkalmazható, amennyiben a Kérelem III.-ban foglaltakhoz az alperesi érdekelt is hozzájárult volna.

[19] Az indokolással kapcsolatos kifogások körében a bíróság megállapította, hogy az alperes az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének eleget tett, mivel döntésében megjelölte a vonatkozó releváns jogszabályokat és azok alkalmazásának indokait. Helyesen hivatkozott a hatóság a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdéseire, amelyek a döntés anyagi jogi alapját képezték, noha feleslegesen utalt az Ákr. 5. § (2) bekezdés b) pontjára és tévesen szerepelt az Ákr. 6. § (5) bekezdésére való hivatkozás, amely nem létezett, azonban az indokolás tartalmából megállapítható volt, hogy azzal az Ákr. 5. § (2) bekezdés b) pontjának sérelmét kívánta alátámasztani. Ezek a hibák az érdemi megállapításokat nem befolyásolták. A felperes tévesen utalt arra, hogy a Kérelem III.-ban foglaltakat azért nem bírálta el az alperes, mert álláspontja szerint az eljárás felfüggesztése alatt annak tartalma nem volt teljes körűen vizsgálható. Az alperes ilyen megállapítást a döntésében nem tett, a Kérelem III.-at egészében vizsgálta, annak jogalapját és az eljárás megszüntetésének akadályát elsődlegesen a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdésében foglaltak képezték.

[20] A bíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes jogszerűen állapította meg, hogy a felperes az állami igénybejelentést követően a kérelem visszavonásáról önállóan nem rendelkezhetett, mert az eljárás jogvitás jellege és az ellenérdekű ügyfél megjelenése folytán a rendelkezési jog csak közösen gyakorolható. Mivel az alperesi érdekelt a visszavonáshoz nem járult hozzá, az eljárás megszüntetésére nem volt jogalap.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelmek (a befogadással érintett körben ismertetve)

[21] A felperes a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében annak megváltoztatásával az alperes végzésének a megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[22] Állítása szerint a jogerős ítélet az Ákr. 7. § (2) bekezdését, 47. § (1) bekezdés e) pontját, 48. § (4) bekezdését, 35. § (3) bekezdését, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 96. §-át, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és XXV. cikkét sérti.

[23] Előadta, hogy a bíróság tévesen minősítette a bányabezárási MÜT jóváhagyására irányuló eljárást „jogvítás ügynek”. Érvelése szerint ugyanis jogvítás közigazgatási ügyről akkor beszélhetünk, ha a kérelmező a hatóságtól kifejezetten azt kéri, hogy a vele szemben álló ellenérdekű féllel fennálló jogvitáját közjogi eszközökkel döntse el és a hatóság ehhez anyagi jogi felhatalmazással rendelkezik. Közös ezekben az eljárásokban, hogy egy közjogi anyagi jogszabály teremti meg a felek közötti szoros kapcsolatot, a kérelmező ügyfél az Ákr. 35. § (1) bekezdése szerinti kérelmét a vele jogvitában álló ellenérdekű féllel szemben terjeszti elő és a hatóság az Ákr. 80. § (1) bekezdése, valamint 81. § (1) bekezdése alapján ezt a jogvitát fogja érdemben eldönteni a felek között. Példaként említette a gyámhatósági és birtokvédelmi ügyeket. Ezzel szemben a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései szerinti eljárásban a bányabezárási MÜT jóváhagyása iránti kérelmet nem az alperesi érdekelttel szemben kell előterjeszteni, a kérelemnek nincs olyan eleme, amely az alperesi érdekelt jogára vagy jogos érdekére vonatkozna, és a hatóságnak nincs eszköze a felek közötti jogvita feloldására, mert azt a jogalkotó a polgári bíróságra bízta.

[24] Ismertette a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései tartalmát, illetve előadta, hogy az ott szabályozott ügy csak akkor lehetne jogvítás ügy, ha a kérelmet az alperesi érdekelttel szemben is elő kellene terjeszteni és nem csak mint egy vételi jog, hanem vételi kötelezettség is lenne, és ha a felek értékvitáját a közigazgatási hatóságnak állna jogában eldönteni. Ilyen kérelmi elem vagy kötelezettség sem a Bt.-ben, sem a Rendeletben, sem pedig a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendeletben (a továbbiakban: SZTFH rendelet) sem szerepel, a bányabezárási eljárásban elsősorban műszaki tartalmi követelményeket kell teljesíteni, a bányavállalkozónak nem kell az alperesi érdekelttel kapcsolatot felvennie, vagy tőle nyilatkozatot beszereznie.

[25] Leszögezte, hogy a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései 2022. február 1-ig voltak hatályban, utána a Bt. 42. § (6)-(7) bekezdésébe kerültek, majd 2025. január 1-től hatályon kívül helyezték őket azzal az indokkal, hogy a gyakorlatban felesleges szabályok. Lényegesnek tartotta, hogy e rendelkezések alapján az alperesi érdekelt az Ákr. 10. § (1) bekezdése folytán ügyfélként és ellenérdekű ügyfélként lépett be az eljárásba, de álláspontja szerint ez önmagában nem teszi az ügyet jogvítás üggyé. Jogvitásnak azt a közigazgatási ügyet kell tekinteni, ahol a kérelmező és az ellenérdekű fél között a közjog talaján eldönthető jogvita van, a kérelmet e jogvita eldöntése érdekében terjesztik elő és a hatóság ezt a vitát érdemi döntéssel bírálja el. A bányabezárási MÜT iránti kérelmet nem az alperesi érdekelttel szemben, nem a vele fennálló jogvita eldöntése érdekében terjesztették elő, a Rendelet nem ad lehetőség ilyen kérelemre (pl. bányaaátruházási szerződés létrehozása iránt) és nem teremt az alperes számára olyan jogosultságot, amely a felperes és az alperesi érdekelt közötti jogvitát feloldhatná. A felek közötti jogvita a Szekszárdi Törvényszék előtt magánjogi perben folyik, amely a Rendelet 26. § (10) bekezdése szerint csak előkérdés a MÜT elbírálása

szempontjából. Ezért jogszabálysértő a támadott ítélet, amikor az ügyet a jogvitás közigazgatási ügynek minősítette.

[26] A felülvizsgálati kérelemben vitatta azt az ítéleti megállapítást is, hogy az alperesi érdekelt igénybejelentésével az eljárás „lényegében befejeződik”. Álláspontja szerint a Rendelet 26. § (10) bekezdése csak az eljárás felfüggesztéséről rendelkezik, a polgári per a közigazgatási ügy előkérdése és a jogszabályok nem zárják ki, hogy a polgári bíróság az alperesi érdekelt keresetét anyagi jogi vagy eljárási okból elutasítsa, illetve a keresetlevelet visszautasítsa. Példaként hivatkozta, hogy a Szekszárdi Törvényszék előtti peres eljárás felfüggesztésre került, de azt megelőzően az alperesi érdekelt fontolgatta a keresettől való elállást a perszakértő véleménye alapján. Ebből arra következtetett, hogy az igénybejelentés nem jelenti a bányászati jogi biztos átruházását, mert a polgári jogi gyakorlat talaján számtalan olyan eset képzelhető el, amely miatt a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdése szerinti igénybejelentő számára végül nem a keresetének helyt adó ítélet születik a polgári bíróság előtt, ezért téves a jogerős ítéletnek az az értékelése, hogy az igénybejelentéssel a bányabezárási eljárás biztosan befejeződik, az eljárás eldől. Ezzel szemben előbb az alperesi érdekeltnek felperesként pert kellene nyernie, amit a Rendelet szabályai egyáltalán nem garantálnak a számára. Ezért tehát jogszabálysértő a bíróság megállapítása e körben {ítélet indokolás [24] bekezdés}.

[27] Felülvizsgálati érvei szerint 2020. január 1-jétől az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja és 48. § (4) bekezdése között nem húzható analógia, a jogszabály módosítás előterjesztői indokolása kifejezetten szűkíteni akarta azon esetek körét, amikor a kérelem visszavonásához az ellenérdekű fél hozzájárulása szükséges. Rámutatott, hogy a két jogszabályhely között lényeges eltérés van, az előbbi a jogvitás ügyfelet, az utóbbi az ellenérdekű ügyfelet említi és hangsúlyozta, hogy a jogvitás ügyfél az ellenérdekű ügyfelek szűkebb halmaza, azaz nem minden ellenérdekű ügyfél jogvitás ügyfél. Hangsúlyozta, hogy az Ákr. rendszere zárt, attól eltérni csak az Ákr. felhatalmazása alapján lehet [ld. Ákr. 7. § (1) bekezdés, 8. § (2) bekezdés], illetve a Bt. és a Rendelet a releváns rendelkezések tekintetében nem térnek el az Ákr.-tól. A felülvizsgálati kérelem szerint a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdésének csak akkor lehetne az Ákr. 35. § (3) bekezdésében szabályozott rendelkezési jogot elenyésztető joghatása, ha erre kifejezett rendelkezés lenne, jelen esetben azonban ez hiányzik, az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja csak a jogvitás ügy ellenérdekű ügyfelének hozzájárulását követeli meg.

[28] Vitatta, hogy a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdése az Ákr. 35. § (3) bekezdése szerinti rendelkezési jog elenyésztését eredményezné. Kifejtette, kétségtelen, hogy ha a Rendelet 26. § (9) bekezdése szerinti megállapodás létrejön, vagy a (10) bekezdés szerinti igényperben a bíróság az átruházást létrehozza, akkor a bányabezárási eljárás okafogyottá válik, amit az Ákr. 47. § (1) bekezdés c) pontja tartalmaz, tehát nem eltérés az Ákr.-tól. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az eljárás nem az igénybejelentéssel, hanem csak a megállapodás, vagy ítélet alapján szűnik meg, továbbá az eljárás okafogyottá válhat amiatt is, hogy a kérelmező az Ákr. 35. § (3) bekezdése alapján visszavonja a kérelmét. Kiemelte, hogy az igényper csak a MÜT érdemi elbírálása szempontjából minősül előkérdésnek, a kérelem visszavonása folytán történő megszüntetés nem elbírálás, az eljárás megszüntetése az Ákr. 80. § (1) bekezdése szerint nem érdemi döntés, hanem végzés és ő nem kért érdemi döntést, csak az eljárás megszüntetését. A támadott ítélet [24] bekezdése csak akkor lenne helytálló, ha lenne olyan Ákr.-beli, vagy olyan felhatalmazáson alapuló rendeleti szabály, amely az ügyfél rendelkezési jogát kifejezetten korlátozza, hasonlóan az Ákr. 103. § (2) bekezdéséhez. Ilyen rendelkezés azonban a Rendeletben nincs, ezért sem rendszertani, sem teleologikus értelmezéssel nem lehet eltérni az Ákr.-tól a Rendelet javára.

[29] Álláspontja szerint a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdése szerinti ügy nem jogvitás ügy és nem is válik azzá attól, hogy az alperesi érdekelt belépett az eljárásba. Jogvitás ügy hiányában az Ákr. 35. § (3) bekezdése alapján gyakorolhatta rendelkezési jogát, a kérelmét visszavonhatta, az alperes pedig a visszavonás alapján köteles lett volna megszüntetni az eljárást. Az alperes csak jogvitás ellenérdekű ügyfél hozzájárulását kívánhatná meg, az alperesi érdekelt azonban nem ilyen. Utalt arra, hogy a Kp. 44. §-a alapján a közigazgatási keresettől való elálláshoz nem szükséges az alperes hozzájárulása, pedig akár érdeke is fűződhetne egy bírósági ítélethez, hogy a Kp. 96. §-a szerinti kötőerőt és iránymutatást nyerjen azonos típusú, vagy más ügyekhez. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) egyes eljárástípusok esetében – például személyi állapotperek – megint csak nem követeli meg az ellenérdekű peres fél hozzájárulását [Pp. 241. § (2) bekezdése]. E jogszabályhelyek annak az alapjogi gondolkodásnak a részelemei, hogy az Alaptörvény XXV. cikkében rögzített petíciós jog arra azért nem biztosít abszolút jogot a petícióval érintettnek (kérelmezettnek), hogy utólag akár a kérelmező akaratával szemben is érdemi döntés meghozatalára kerüljön sor.

[30] A felülvizsgálati kérelme szerint téves, hogy a támadott ítélet a Kp. 96. §-ára hivatkozva kötőerőt tulajdonított a Kúria Kfv.VII.37.157/2025/9. számú ítéletének, mert az szerinte más jogkérdést döntött el, nevezetesen azt, hogy az Ákr. 48. § (4) bekezdése alapján szükséges-e az ellenérdekű fél hozzájárulása ahhoz, hogy egy felfüggesztett eljárás a kérelem módosítása folytán meghozandó érdemi döntés érdekében folytatásra kerüljön. Jelen ügyben azonban arról kell állást foglalni, hogy jogvitás ügyről van-e szó, illetve, hogy nem jogvitás ügyben előterjesztett kérelem visszavonásához is szükséges-e az ellenérdekű fél hozzájárulása, így a kérelmező ügyfél rendelkezési joga korlátozható-e. Ezért a két ügy „non est similis” és a kúriai ítélet a jelen ügyre nem bír kötőerővel.

[31] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

[32] Kiemelte, hogy egyik bírósági döntésből sem következik – és logikailag is kizárt –, hogy a módosításként megjelölt, teljesen új tárgyú kérelem (kitermelési MÜT jóváhagyása) az eredeti kérelem (bányabezárási MÜT jóváhagyása) tárgyában érdemi döntést eredményezzen. Hangsúlyozta, hogy az Ákr. 48. § (4) bekezdése nem az ellenérdekű ügyfelek, hanem valamennyi ügyfél hozzájárulását megköveteli az eljárás folytatásához.

[33] A felperes érvelése téves, mivel a hatóság nem azért szüntette meg a felfüggesztett eljárást, mert az alperesi érdekelt nem járult hozzá, hanem azért, mert a kérelem visszavonása alkalmatlan volt a felfüggesztés megszüntetésére, a felfüggesztési okként szolgáló polgári perre nem volt hatással, ezért a felfüggesztési ok továbbra is fennállt. Hivatkozott a Kúria azonos felek között hozott korábbi ítéletére, amely rögzítette, hogy az alperesi érdekelt igénybejelentése az eredetileg bányabezárási MÜT jóváhagyása tárgyában indult eljárást „megakasztotta”, és a továbbiakban a feleknek kell az átruházás feltételeiben megállapodniuk, ennek hiányában pedig a polgári bíróság dönt. Álláspontja szerint ebből következik, hogy az állami igénybejelentéstől kezdve az eljárás már nem egyszerűen a bányabezárási MÜT jóváhagyásáról folyik és a kérelem visszavonása önmagában nem vezethet automatikus megszüntetéshez, különösen felfüggesztett eljárás mellett, amikor a felfüggesztési ok még fennáll.

[34] Kifejtette, hogy a felperes állítása csúsztatás, mert a hatóság nem azt állította, hogy Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései korlátoznák az Ákr. 35. § (3) bekezdése szerinti rendelkezési jogot, hanem csak azt, hogy az ügyféli rendelkezési jog gyakorlásakor az alapelvekre és az anyagi jogi rendelkezésekre figyelemmel kell lenni. Hangsúlyozta, hogy az Ákr. 48. § (4) bekezdése az eljárás folytatásához valamennyi ügyfél hozzájárulását követeli

meg. A Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései önmagukban nem korlátozzák a felperes rendelkezési jogát, ugyanakkor az alperesi érdekelt igénybejelentése olyan helyzetet hozott létre, amelyben, ha a felperes célja valóban a bányá bezárása lett volna, számára „ajándéknak” minősült volna, mert ellenkérték fejében hagyhatta volna abba a bányászati tevékenységet. Állította, hogy valójában a felperes nem kívánta feladni a bányászati jogát, hanem a bányabezárás intézményét időhúzásra használta, a hatóságot és az alperesi érdekeltet megtévesztve. Az igénybejelentéssel a bányabezárási MÜT jóváhagyása iránti eljárás megakadt és részben kvázi bányászati jog átruházási eljárássá alakult át. A két eljárás és a kapcsolódó polgári per egymással párhuzamosan fut és ez a kölcsönhatás indokolja, hogy az eljárás megszüntetéséhez az ellenérdekű ügyfél hozzájárulását meg kell követelni, hogy a felperes ne gyakorolhassa önkényesen rendelkezési jogát és a jogalkotói cél (az állami jogszerzés) érvényesülni tudjon.

[35] Kifejtette továbbá, hogy a bíróság az igénybejelentés folytán kialakult speciális eljárásjogi helyzetre és a folyamatban lévő perre tekintettel teleologikus értelmezés útján jutott arra a következtetésre, hogy az eljárás megszüntetéséhez az ellenérdekű ügyfél hozzájárulása szükséges. Rámutatott, hogy rendkívüli, hogy egymással összefüggő, eltérő ügyféli körrel rendelkező eljárások párhuzamosan, sorrendiségi és függőségi viszonyban fussanak és az igénybejelentés után a bányabezárási MÜT jóváhagyása iránti eljárás már nem domináns, annak felfüggesztésére és a későbbi megszüntetésére a felperesnek nincs közvetlen ráhatása, mivel azokat jogszabály írja elő, így az ügyféli rendelkezési jog korlátai már beálltak. Szerinte az Ákr. általános, tömör jellegéből következik, hogy speciális eljárásokban a teleologikus értelmezés útján szükséges a szabályok gyakorlati alkalmazhatóságát biztosítani és a párhuzamos, egymásra ható eljárások esete a 47. § (1) bekezdés e) pontja által nem rendezett „joghézag”, amelyet a bíróság helyesen töltött ki.

[36] Fenntartotta, hogy a bíróság helyesen vont analógiát az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja és a 48. § (4) bekezdése között és rámutatott, hogy a felperes figyelmen kívül hagyja a felfüggesztés jogintézményének lényegét.

[37] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, mivel az a jogszabályoknak megfelel. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helyes következtetést levonva helyes ítéletet hozott, így a felülvizsgálattal támadott ítélet nem jogszabálysértő, az abban foglaltakkal teljes mértékben egyetértett. A felperes érvelésével szemben – amely szerint az ítélet jogszabálysértő, mert az Ákr. 7. § (2) bekezdése, 47. § (1) bekezdés e) pontja és 48. § (4) bekezdése jogértelmezésével összefüggésben téves következtetésre jutott –, utalt a bíróság ítéletének [23]-[26] bekezdéseiben foglalt indokolásra, előadva, hogy szerinte a felperesi érvekkel szemben a bíróság e megállapításait helytállóan tette. Leszögezte, hogy a vizsgált ügyben megállapítható, hogy jogkérdésről van szó, az elsőfokú bíróság ítélete a hivatkozott indokok alapján megfelelően indokolva tartalmazza annak levezetését, hogy mire tekintettel került elutasításra a felperes kereseti kérelme és az abban foglaltakkal szemben a felülvizsgálati kérelem nem lehet alapos.

A Kúria döntése és jogi indokai

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében fogadta be, mivel a felülvizsgálati kérelemben foglaltak kellően valószínűsítették az ügy érdemére kiható annak az elvi jogkérdésnek a vizsgálata szükségességét az Ákr. 7. § (2) bekezdése, 35. § (3) bekezdése, 47. § (1) bekezdés e) pontja és 48. § (4) bekezdése helyes értelmezése mellett, hogy az állami igénybejelentésnek mi a joghatása az ügyféli rendelkezési jogára. A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kellően megalapozottan vetették fel annak vizsgálata szükségességét, hogy a bíróság helytállóan értékelte-e a speciális ágazati szabályok [Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései] és az általános eljárásjogi normák (Ákr.) viszonyát, valamint, hogy a „jogvítás ügy” fogalmára és a rendelkezési jog korlátozhatóságára vonatkozó jogértelmezés megfelel-e az Ákr. szövegének és rendszerének.

[39] A befogadásnak nem volt tárgya az, hogy az ítélet eltért-e más kúriai ítéletektől, így ezt a Kúria nem vizsgálta.

[40] A felülvizsgálati kérelem – az alábbiakban kifejtettek szerint – alaptalan.

[41] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 108. § (1) bekezdése alapján a befogadással érintett körben a felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelmek keretei között bírálta el a jogerős ítéletet, a döntést a jogerős döntés meghozatalakor rendelkezésre álló iratok alapján hozta meg [Kp. 120. § (5) bekezdés].

[42] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tényállásmegállapítási kötelezettségének eleget tett és a megállapított tényekből levont jogkövetkeztetése helytálló. A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy az Ákr. szabályait a bányászati tevékenységre irányadó különös, speciális jogszabályokkal összhangban kell alkalmazni. A jelen ügy sajátossága, hogy a bányabezárási MÜT jóváhagyására irányuló eljárásra a Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései speciális, az eljárás menetére és az ügyféli pozíciókra közvetlen hatást gyakorló rendelkezéseket tartalmaznak. E rendelkezések tehát - az Ákr. általános rendelkezései és az ágazati speciális jogszabályi rendelkezések - olyan sajátos eljárási mechanizmust hoznak létre, amely a hatósági eljárás menetére és az ügyféli pozíciók alakulására érdemi kihatással bírnak. Ennek folytán az Ákr. általános szabályait a különös, speciális bányászati szabályozással összhangban, azzal rendszertanilag, együttesen értelmezve kell alkalmazni.

[43] A felülvizsgálati bíróság rámutat, hogy a „jogvítás ügy” az Ákr. rendszerében olyan eljárást jelöl, amelyben a kérelmező a kérelmét egy másik ügyféllel szemben terjeszti elő, és amelyben a hatóság a felek közötti anyagi jogi ellentétet a közigazgatási anyagi jog szabályai alapján rendezi. Bár a bányabezárási MÜT jóváhagyása iránti eljárásban a bányászati jog átruházásához kapcsolódó anyagi jogi vita a jogszabály szerint nem hatósági hatáskörben, hanem polgári perben dől el, az ágazati szabályok sajátos konstrukciója a hatósági eljárásba mégis egy olyan ügyfelet von be, akinek érdekei a kérelmezőével ellentétesek. A Rendelet 26. § (9)-(10) bekezdései jogszabályi alapot teremtenek arra, hogy a Magyar Állam tulajdonosi jogait gyakorló szervezet az eljárásba igénybejelentéssel lépjen be és ügyfélként az eljárás menetére és kimenetelére közvetlen kihatással legyen. E rendelkezések következtében az addig egyszereplős eljárás többszereplőssé válik és az ügyféli pozíciók között tényleges

érdekellentét keletkezik. Ez az érdekellentét és az ahhoz kapcsolódó jogkövetkezmények azonban nem teszik szükségessé az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontjában szereplő „jogvítás ügy” fogalmának átértelmezését, ugyanakkor az eljárás megszüntetésének feltételei a speciális szabályokra tekintettel nem értelmezhetők kizárólag az Ákr. általános szabályai alapján.

[44] Az Ákr. szerint az ügyféli jogállás az eljárás során bármikor megszerezhető, ha az ügy érinti az adott személy jogát vagy jogos érdekét. A bányászati eljárásban ez a helyzet az állami igénybejelentés megtételével áll elő, amelynek következtében a hatósági eljárás természete és a kérelmekkel való rendelkezés lehetséges joghatásai érdemben megváltoznak akkor is, ha az ellenérdekű fél csak az eljárás kezdeményezését követően kerül ügyféli pozícióba és az eljárás megindításakor még nem volt az eljárás részese. A kérelem visszavonásának az Ákr.-ből következő automatikus megszüntető hatása ebben a sajátos eljárásjogi helyzetben már nem csupán a kérelmező érdekkörében érvényesülne, hanem az ellenérdekű ügyfél jogi pozícióját kiüresítené. Az állami igénybejelentés következtében a MÜT eljárás fennállása feltétele annak, hogy az állam a jogszabályban biztosított igényét érvényesíthesse. A kérelem visszavonása ezért nem pusztán az eljárás megszüntetését eredményezné, hanem megszüntetné azt a jogszabály által biztosított igényérvényesítési lehetőséget is, amelyet az állami szerv az igénybejelentéssel megszerzett. Ezáltal a kérelem visszavonása más ügyfél joggyakorlását tenné lehetetlenné, amely a speciális ágazati szabályozás céljával nem lenne összeegyeztethető. Ezért a Kúria hangsúlyozza, hogy ebben a helyzetben a kérelem visszavonása körében az Ákr. rendelkezései csak az ágazati szabályozással összhangban alkalmazhatók. A rendelkezési jog gyakorlása nem vezethet olyan eredményhez, amely a jogalkotó által létrehozott eljárási mechanizmust, a bányászati jog átruházásának lehetséges folyamatát kiüresíti.

[45] A rendelkezési jog tehát az Ákr. 35. § (3) bekezdése alapján az ügyfél alapvető alakítói jogaként érvényesül, azonban annak gyakorlása nem független a jogszabályi környezettől és a jogalkotó szándéka szerint sem korlátlan. Az Ákr. több rendelkezése – így különösen a 47. § (1) bekezdés e) pontja, a 48. § (4) bekezdése és a 49. § (1) bekezdése is – tartalmaz olyan lex specialis-jellegű korlátokat, amelyek több ügyfél jelenléte esetén további feltételekhez kötik az ügy alakítását, azaz meghatározott eljárásjogi helyzetekben az alakító nyilatkozatok érvényességét más ügyfelek együttes akaratához kötik. Ezek a szabályok azt tükrözik, hogy az Ákr. maga is számol olyan eljárásokkal, amelyekben a kérelmező rendelkezési jogát a több ügyfeles eljárásjogi struktúra szükségszerűen korlátozza. A jelen ügyben fennálló speciális bányászati szabályozás, amely az állami igénybejelentést a MÜT eljárás sorsát érdemben befolyásoló körülménnyé teszi, ezt a többszereplős helyzetet kifejezetten létrehozta. A Kúria ezért a rendelkezési jog korlátozását nem a különös bányászati szabályok lex specialis-ként történő alkalmazásából, hanem az Ákr. saját dogmatikáján belül a több ügyfeles eljárásokkal kapcsolatos belső logika következetes érvényesítéséből vezeti le. Ennek megfelelően az Ákr. 7. § (1)-(2) bekezdései és 8. § (2) bekezdése sem sérült, mert nem az Ákr.-től való eltérésről, hanem annak összhangban történő alkalmazásáról van szó. Az elsőfokú bíróság pedig helyesen ismerte fel, hogy a jelen eljárásban az állami igénybejelentés folytán a kérelmező rendelkezési joga olyan objektív korlátokba ütközik, amelyek a speciális bányászati szabályokból fakadnak. A bíróság okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a kérelem egyoldalú visszavonásához az ellenérdekű ügyfél hozzájárulásának figyelembe vétele az eljárás már kifejtett sajátosságai folytán elengedhetetlen.

[46] A Kúria hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben alkalmazott értelmezés nem lépi túl az Ákr. és a speciális anyagi szabályok értelmezési mozgásterét. A bányabezárási MŰT eljáráshoz kapcsolódó átruházási mechanizmus olyan speciális, több szereplőt érintő eljárási helyzetet eredményez, amelyet nem az Ákr. önálló szabályai, hanem az Ákr. és a bányászati ágazati rendelkezések együttes, rendszertani alkalmazása rendez. E sajátosságokra figyelemmel kell értékelni a kérelemmel való rendelkezés korlátait. A jogalkalmazónak ezért a jogalkotói cél figyelembe vételével a teleologikus és rendszertani értelmezési módszereket alkalmaznia kell annak érdekében, hogy a különös szabályok érvényesülése ne lehetetlenüljön el. A kérelem visszavonásának olyan értelmezése, amely az ellenérdekű ügyfél jogi pozícióját ténylegesen megsemmisítené, a különös szabályok funkcióját kiüresítené, ami a jogalkotói célra is tekintettel elfogadhatatlan.

[47] A felperes felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontjával szemben a bíróság nem alkalmazott a jogalkotó által tilalmazott joghézag-kitöltő analógiát az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontja és 48. § (4) bekezdése között. A Kúria – és az elsőfokú bíróság - értelmezése rendszertani jellegű volt, abból indult ki, hogy mindkét rendelkezés olyan eljárási helyzeteket szabályoz, amelyekben a hatósági döntéshez más ügyfelek együttes akaratnyilatkozata szükséges. A közös eljárási elv lehetővé teszi az Ákr. egységes logikájának érvényesítését akkor is, ha a speciális bányászati szabályok folytán az eljárás többszereplőssé válik. Ezért az indokolást nem terjesztette ki az Ákr. 47. § (1) bekezdés e) pontjára és nem írta felül annak 2020. január 1-je után hatályos szövegét, hanem a rendelkezést a maga tárgyi hatályán belül a tényállás sajátosságaira tekintettel alkalmazta.

[48] A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott alapjogi sérelmek – az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz való jog és a XXV. cikk szerinti petíciós jogsérelmek – a jelen ügyben nem állapíthatók meg. E jogok ugyanis nem jelentik azt, hogy a kérelmező számára korlátlan rendelkezési jog biztosított az eljárás teljes időtartamára és e jogok nem zárják ki, hogy olyan eljárási helyzetben, amelyben valamely jog gyakorlása más ügyfél jogszabályon alapuló érdekeit érinti, az eljárásjog ezen ellenérdekű jogok figyelembe vételével kezelje az adott eljárásjogi helyzetet. A bányászati különös szabályok az állami igénybejelentést követően több ügyféli pozíciót keletkeztetnek, amelyhez a jogalkotó a MŰT eljárás fennállásához kötött igényérvényesítési mechanizmus révén tényleges jogvédelmi jogosultságot kapcsol. E sajátos többszereplős eljárási helyzetben a kérelem visszavonása már nem pusztán a kérelmező eljárási pozícióját érinti, hanem közvetlenül megszüntetné az ellenérdekű ügyfél jogszabályban biztosított igényérvényesítési lehetőségét. Ha a bíróság e körülmények mérlegelésével az Ákr. rendelkezési jogot szabályozó rendelkezéseit az ágazati szabályozással összhangban alkalmazta, döntése nem korlátozza a felperes alapjogait, mivel e jogok tartalma gyakorlásánál más ügyfél jogi érdekeinek figyelembe vétele nem tekinthető jogellenes korlátozásnak.

[49] A felperes a felülvizsgálati kérelemben alaptalanul állította, hogy az elsőfokú bíróság a Kp. 96. §-át megsértve tulajdonított kötőerőt a Kúria Kfv.VII.37.157/2025/9. számú ítéletének. Az elsőfokú bíróság a kúriai ítéletből kizárólag azokat a megállapításokat vette figyelembe, amelyek a jelen ügyben is fennálló, azonos felekhez és azonos eljárási szerkezethez kapcsolódó körülményeket érintették. A kúriai ítéletben rögzített következtetések, így különösen az állami igénybejelentés folytán létrejövő ügyféli pozíció és

az ebből fakadó eljárásjogi következmények a jelen eljárásban is változatlanul irányadóak, ezért ezek mellőzése indokolatlan lett volna. Az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor e releváns megállapításokat értékelte anélkül, hogy a korábbi ügyet a jelen ügygel azonosnak tekintette volna. Indokolása egyértelműen utal arra, hogy egyes megállapítások, mint pl. az alperesi érdekelt ügyfélnek való minősülése jelentett kötőerőt az elsőfokú bíróság számára.

[50] Mindezekre tekintettel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[51] A bányászati eljárásokban az állami igénybejelentés következtében olyan többszereplős eljárási helyzet jön létre, amelyben az Akr. 35. § (3) bekezdésében biztosított rendelkezési jog csak az ágazati, különös szabályokkal összhangban értelmezhető, ezért az ellenérdekű ügyfél az eljárásba történő későbbi belépése esetén a megszüntetés feltételei körében az ő eljárásjogi pozícióját a hatóságnak figyelembe kell vennie.

Záró rész

[52] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[53] A Kúria a felperest a Pp. 81. § (1) bekezdése, 82. § (1) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes által felszámított óraszám alapján a becsatolt, a Kfv.8. száma alatt pontosított költségjegyzékre figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati perköltségének viselésére. Az alperesi érdekelt perköltség igényét – pertárgyérték hiányában – a ráfordított óraszám megjelölésével szabályszerűen nem számította fel, ennek hiánya miatt a Kúria az alperesi érdekelt felülvizsgálati perköltségéről szóló rendelkezést a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése alapján mellőzte.

[54] A Kúria a felülvizsgálati illeték viselésére vonatkozó rendelkezése az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontján, 50. § (1) bekezdésén, a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdésén és 102. § (1) bekezdésén alapul. Az illetékfizetési kötelezettség esedékességére az Itv. 78. § (4) bekezdése az irányadó, az illeték megfizetése során a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint az adóazonosító számot közleményként fel kell tüntetni.

[55] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. november 12.

dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

dr. Demjén Péter s.k.
előadó bíró

dr. Darák Péter s.k.
bíró

Ságiné dr. Márkus Anett s.k.
bíró

s.k.

dr. Stefancsik Márta
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő